

DÜZENLEYENİ TARAFINDAN CİROSU YASAKLANMIŞ KAMBIYO SENETLERİNDE GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA SUÇU

*Official Misconduct at Bill Of Exchange Which Has Been Forbidden to Endorse
by Drawer*

Arş. Gör. Burak TAŞ*

Özet:Kambiyo senetlerinde cirantaların cirosuna yazdığı ciro yasağı kaydının hukuki sonucu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 685/2. maddesinde düzenlenmiştir. Ancak düzenleyenin kambiyo senedine ciro edilemez kaydını yazmasının hukuki sonucunun ne olacağı hususunda Türk Ticaret Kanunu'nda herhangi bir hüküm öngörülmemiştir. Türk doktrinin çoğunluğu kambiyo senedine düzenleyen tarafından konulan "ciro edilemez" kaydının bir menfi emre kaydı olduğu görüşündedir. Bu görüşe göre söz konusu bu senet nama yazılı bir senet olacaktır. Yargıtayın yerleşik içtihadı da bu yaklaşıma paraleldir. Çalışmada doktrindeki bu görüşün ve Yargıtay uygulamasının hukuki olmadığı görüşümüzü güveni kötüye kullanma suçu özelinde temellendirilmiştir. Ciro yasağına rağmen lehtarın senedi ciro etmesi olgusunun, zilyetliğin devri amacı dışında bir tasarruf niteliğinde olduğu ve bu tasarrufun da güveni kötüye kullanma suçunda tipik davranış oluşturduğu sonucuna varılmıştır. Bu kapsamda Yargıtay'ın bu yasağın kapsamını tartışması ve gerekçeli olarak bir sonuca ulaşması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kambiyo Senetleri, Ciro Yasağı, Menfi Emre Kaydı, Zilyetlik, Güveni Kötüye Kullanma Suçu

Abstract:The legal outcome of the promissory note in which the endorser writes his endorsement on a bill of exchange is regulated in the second paragraph of the Turkish Commercial Code No: 6102 article 685. However, the legal outcome of providing a promissory note by the drawer on a bill of exchange, there is no provision in Turkish Commercial Code. Large part of the Turkish doctrine is of the opinion that a "promissory note clause" which is added on a bill of exchange by the drawer is a forbiddance of endorsement. According to this opinion, aforementioned bill shall be a registered security. Consistent ruling of the Court of Cassation is parallel to this approach. In this study, our opinion about the application of the Court of Cassation and the opinion in doctrine is not legal, is grounded based on the crime of official misconduct. It is concluded that the phenomenon of the beneficiary endorse despite the promissory note is a seizure which does not include the purpose of the transfer of possession and this seizure also constitutes typical behavior in the crime of official misconduct. In this context, it has been suggested that the Court of Cassation should discuss the scope of this prohibition and reach a conclusion with justification.

Keywords: Bill of Exchange, Promissory Note, Forbiddance of Endorsement, Possession, Official Misconduct

* Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı

ORCID: 0000-0001-6481-1580, burak.tas@asbu.edu.tr

Makale Geliş Tarihi: 21.08.2021, Makale Kabul Tarihi: 10.11.2021

GİRİŞ

Kambiyo senetlerine, düzenleyeni tarafından “*ciro edilemez*” ya da “*cirosu yasaktır*” kaydı eklenmesi, uygulamada sıklıkla karşılaşılan bir uygulamadır. Cirantanın senedi ciro ederken ciro yasağı öngörmesi halinde senedin akıbeti 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda (TTK) düzenlenmişken (m. 685/2, 778/1-a, 818/1-d) düzenleyen tarafından ciro yasağı öngörülmesi durumunda senedin akıbetinin ne olacağı düzenlenmemiştir. Doktrinde çoğunluk görüş ve Yargıtay’ın da istikrarlı kararlarına göre düzenleyen tarafından öngörülen ciro edilmez kaydı, menfi bir “*emre kaydı*” niteliğindedir. Bu kayıt da senedi emre yazılı olmaktan çıkarıp nama yazılı hale dönüştürmektedir. Ancak Kanun’da böyle bir sonucun doğacağı öngörülmemiştir. “*Ciro edilemez kaydı*” lafzen menfi emre kaydı anlamı da taşımamaktadır.¹ Ayrıca bu kayıt, lehtarın ve düzenleyenin iradesine aykırı bir sonuç doğurmaktadır; çünkü senedin düzenlenmesi anında hem düzenleyen hem de lehtar senedin ciro edilmeyeceği kaydıyla iradelerini ortaya koymuştur. Savunduğumuz bu görüşün güveni kötüye kullanma suçu bakımından önemi ise senedin ciro edilmesini yasaklayarak senedin tedavül kabiliyetini engellemeye yönelik düzenleyenin iradesi karşısında, lehtarın “*başkasına ait olup da, muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyedliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyedliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunma*” [5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) m. 155/1] şeklindeki fiilinin suç teşkil etmesidir.

Bu çalışma kapsamında görüşlerimizi bir çerçeveye oturtmak adına öncelikle ciro edilemez kaydının hukuki niteliği ortaya konulmuş; ardından güveni kötüye kullanma suçu, suç teorisi bağlamında genel olarak incelenmiş ve sonuç olarak bu yasağın, uygulamanın aksine bir sonuç doğurduğundan bahisle güveni kötüye kullanma suçu teşkil ettiği ilişkin görüşümüz temellendirilmiştir.

I. KAMBIYO HUKUKUNDA CİRO EDİLEMEZ KAYDININ HUKUKİ NİTELİĞİ

Senedin düzenleyeni ya da cirantası, kendi sorumluluğunun sınırlanmasını sağlamak ve bu senetlerin tedavül kabiliyetini ortadan kaldırmak amacıyla senedin *ciro* edilmesini yasaklayabilmektedir.² TTK’nın 681/2. maddesi uyarınca “*Düzenleyen, poliçeye emre yazılı değildir ibaresini veya aynı anlamı ifade eden bir kaydı koymuşsa, poliçe ancak alacağın temlik yoluyla devrolunabilir ve bu devir alacağın temlikinin hukuki sonuçlarını doğurur.*” Bu hükümden hareketle “*kanunen emre yazılı olduğu*

¹ Soykan, İsmail Cem, “Kambiyo Senedinin Cirounun Düzenleyen Tarafından Yasaklanması”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Mecmuası, C:77, S:1, Y:2019, s. 244.

² Pulaşlı, Hasan, *Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, 7. Baskı, s. 37.

kabul edilen kambiyo senetlerinin nama yazılı olarak düzenlenebilmeleri için senette bunların emre yazılı olmadıklarını açıkça belirten menfi emre kaydı bulunmalıdır.” sonucuna varılabilir.³

Lehine düzenlenen kişi gösterilmiş bir poliçeye *menfi emre kaydı* eklendiği durumlarda söz konusu poliçe, nama yazılı düzenlenmiş sayılmaktadır. Bu poliçe *alacağın temliki (devri)* yoluyla devrolunabilecek ve bu devir alacağın devrinin tabi olduğu hukuki sonuca tabi olacaktır. Menfi emre kaydının da senedin ön yüzüne yazılan *“ciro edilemez”, “cirosu yasaktır”* veya *“emre yazılı değildir”* şeklinde kayıtlar niteliğinde olduğu, doktrinde çoğunluk tarafından savunulmaktadır.⁴ Bu görüşe göre nama yazılı senetler alacağın devri yoluyla devredildikleri için, düzenleyenin koyduğu *“ciro yasağı kaydı”,* emre yazılı senedin nama yazılı senet haline gelmesine yol açacaktır. Dolayısıyla bu görüş temelinde ciro yasağına rağmen senet, lehtar tarafından ciro edilirse bu ciro alacağın temliki hükümlerine (6098 sayılı TBK'nın 183-194. maddeleri) tabi olacaktır.

Ciro yasağı kaydı, belgenin kambiyo senedi olma vasfını yok etmemekte; fakat ciro yoluyla devrini engellemektedir. Bu kayıt ile senedi devralmış bulunan yeni hamil, ciro ile söz konusu senedi devredemeyecektir. İhtimal dahilinde devretmiş olsa dahi senedin son hamili, senetle mündemiç hakkını düzenleyenden talep edemeyecektir. TTK'nın 685/2. maddesine bakıldığında, cirantaların senedin tekrar ciro edilmesini yasaklayabilmeleri mümkündür. Cirantanın öngördüğü bu yasak, senedin ciro yoluyla devredilmesini engellememekte; senedin vasfında değişikliğe yol açmamakta ve emre yazılı senedin nama yazılı hale gelmesi sonucunu da doğurmamaktadır. Ciranta bu yasağı koymakla, kendi cirantasına karşı cirosundan dolayı sorumlu kalmaya devam etmektedir⁵ ve kendi cirosundan sonra gelen ciro sahiplerine karşı ise sorumlu olmayacaktır. Senet bu yasağına rağmen tekrar ciro edildiği takdirde, ciranta, ciro ettiği kişiden sonra gelen hamillere karşı sorumluluktan kurtulmaktadır (TTK m. 685/2). Cirantanın ciro yasağı kaydı koyarak yaptığı ciro, senetteki ciro zincirini bozmayacağından, bu durumda düzenleyenin, lehtarın ve diğer cirantaların sorumlulukları devam edecektir. Cirantalar için bu yasak kanuni bir temele dayanmaktayken kanun koyucu düzenleyenin senede ciro edilemez

³ Aydın, Firuze, Kambiyo Senetlerinde Temlik Ciro, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Antalya, 2020, s. 37.

⁴ Aydın, s. 37; Bozkurt, Tamer, *Kıymetli Evrak Hukuku*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013, s. 115; Hacıömeroğlu, Abdülhamid Oğuzhan, *Kıymetli Evrak Hukukunda Ciro*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi., Ankara, 2010, s. 52; Pulaşlı, s. 162; Eriş, Gönen, *Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre: Kıymetli Evrak: Poliçe - Bono - Çek - Makbuz Senedi - Varant*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, 2. Baskı, s. 320; Kayar, İsmail, *Ticaret Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, 5. Baskı, s. 670.

⁵ Pulaşlı, s. 37.

yaşığı koyup koyamayacağı hakkında özel bir hüküm ihdas etmemiştir. Ancak bu husus, düzenleyenin bu yaşığı koyamayacağı anlamına da gelmeyecektir.⁶ Doktrinde bir görüşe göre, cirantanın koyduğu ciro yaşığı kaydı senedin tedavülünü engellemediği, sadece bu yaşığı öngören cirantanın senedi devrettiği hamilden sonrakilere karşı sorumluluktan kurtulmasını sağladığı göz önüne alındığında, düzenleyenin ciro yaşığını senedin tedavülünü engellemek amacıyla koymadığı anlaşılmaktadır. Burada düzenleyenin, senetteki şahsi defilerini sonraki hamillere karşı ileri sürebilmesi amaçlanmaktadır.⁷ Bu görüşe göre ayrıca TTK m. 681/2'nin “düzenleyen, poliçeye emre yazılı değildir ibaresini veya aynı anlamı ifade eden bir kaydı koymuşsa, poliçe ancak alacağın temliki yoluyla devrolunabilir ve bu devir alacağın temlikinin hukuki sonuçlarını doğurur.” hükmü karşısında kanunda menfi emre kaydı bakımından “emre yazılı değildir” kaydı, ciro edilemez kaydının “emre yazılı değildir veya aynı anlamı ifade eden kayıtlar” arasında bulunduğu savunulmakta ve bu sebeple de düzenleyen tarafından senede ciro edilemez kaydı konulduğunda senedin “nama yazılı senet” hâline geldiği ve alacağın devri hükümlerine göre devredilebileceği sonucuna varılmaktadır.⁸

Doktrinde katıldığımız ancak azınlıkta kalan diğer bir görüşe göre ise, düzenleyen tarafından konulan ciro edilemez kaydının senedin nama yazılı olması sonucunu doğuracağı kabulü kesin değildir.⁹ Bu görüşe göre menfi emre kaydı bu şekilde yazılamayacağı gibi düzenleyenin amacı, senedi nama yazılı olarak düzenlemek değildir. Düzenleyenin amacı senede sorumsuzluk kaydı eklemektir. Dolayısıyla

⁶ Kendigelen, Abuzer, *Çek Hukuku*, Arıkan Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2007, 4. Bası, s. 154.

⁷ Kendigelen, s. 155.

⁸ Kendigelen, s. 155; Benzer yönde Öztan, Fırat, *Kıymetli Evrak Hukuku*, Turhan Kitabevi, Ankara 1997, 2. Baskı, s. 483; Poroy, Reha/Tekinalp, Ünal, *Kıymetli Evrak Hukuku Esasları*, Vedat Kitapçılık, Ankara, 2018, 22. Baskı, s. 61; “TTK'nın 593'üncü maddesi uyarınca, 'emre yazılı değildir veya bu manayı ifade eder' şeklinde mesela ciro edilemez şeklindeki ibarenin yazılması, o senedin kambiyo senedi niteliğini etkilemez ve bu senede istinaden lehdarın borçlu aleyhine bu senetlere mahsus usul gereği takip yapma hakkını ortadan kaldırmaz. Bunun hilafına merci kararında yer alan gerekçede isabet yoktur. Ancak, olayda böyle bir şerhi muhtevi bonoyu ciro yolu ile elde eden kişinin, 163 örnek ödeme emri tebliğ ettirmesi ve bu yolda takip açması caiz değildir. Zira TTK'nın 593. maddesinin 2. fıkrası hükmü uyarınca, böyle bir kaydı taşıyan bono ancak alacağın temliki yolu ile ve BK'nın 162. maddesine uygun şekilde devrolunabilir ve bu devir alacağın temlikinin hukuki sonuçlarını doğurur. Alacaklının kambiyo senedine mahsus özel yol ile açtığı takibin itiraz üzerine bu nedenlerle iptaline karar verilmesi yerindedir ve İİK'nın 170/a maddesi de bunu amirdir. Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle alacaklı vekilinin yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddi ile temyiz olunan merci kararının İİK'nın 366 ve HUMK'nın 438. maddeleri uyarınca onanmasına...” Y12.HD, 1981/6012E., 1981/7655K., 20.10.1981T. Karar için bkz.: Bilgili, Fatih, “Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun Bonoda “Ciro Edilemez” Kaydına İlişkin 2007/202 No'lu Kararı Üzerine Bir Değerlendirme”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, C:21, S:78, Y:2008, s. 35-36.

⁹ Ülgen, Hüseyin/ Helvacı, Mehmet/Arslan Kaya/Nomer Ertan, N. Füsün, *Kıymetli Evrak Hukuku*, Vedat Kitapçılık, Ankara, 2019, 11. Baskı, s. 279.

söz konusu kayıt da geçersiz olacağı için yazılmamış sayılması gerekecektir. İlâveten bu görüşe göre, bu kayıtlar tedavül önleme amacı ile yazılmıştır ve senedin tedavül kabiliyetini önlemeyecektir. Bu kayıt sadece düzenleyen ve lehtar arasındaki hukuki ilişki bakımından sonuç doğuracaktır. Lehtarın düzenleyen ile senedin tedavül ettirilmeyeceğine yönelik anlaşmaya aykırı davranarak senedi devretmesi halinde düzenleyenin doğacak zararını tazmin etmesi gerekecektir. Ancak düzenleyen tarafından cirosu yasaklanan kambiyo senetlerinin nama yazılı senet olarak değerlendirilemeyeceğini kabul eden bir görüş ise tedavül noktasında bu görüşten ayrılmaktadır.¹⁰ Bu görüşe göre, düzenleyenin öngördüğü bu yasak, senedin tedavül kabiliyetini ortadan kaldırmaktadır. Bu kayda rağmen senedi devralan hamil ise meşru hamil olarak değerlendirilemeyecektir. Bu kapsamda da senet bedeli ciroyu yasaklayan, düzenleyen ve lehtar tarafından talep edilemeyecektir.¹¹ Benzer yönde bir başka görüşe göre ise düzenleyen tarafından öngörülen ciro edilemez kaydı, senedin tedavül kabiliyetini ortadan kaldırmaktadır; ancak bu kayda rağmen senedi devralan hamil meşru bir hamildir. Ancak hamil artık senedi ciro edemeyecektir. Ciro etse dahi yeni hamil senetteki hakkını düzenleyene karşı ileri süremeyecektir.¹²

Yargıtay ise doktrindeki hâkim görüşün paralelinde, düzenleyenin kambiyo senedine koyduğu “*ciro edilemez*” kaydının menfi emre kaydı olduğu kanaatinde-dir.¹³ Yargıtay kararlarında, ciro yasağı kaydının söz

¹⁰ Coşkun, Mahmut, *Hukuki ve Cezai Yönleriyle Kıymetli Evrak Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, 6. Baskı, s. 289.

¹¹ Yargıtay 12. Hukuk Dairesi 4.11.1980 tarihli 7673/7824 sayılı kararında düzenleyenin senede emre yazılı değildir ifadesini veya aynı anlama gelen bir ifadeyi eklemesi durumunda senedin temlik edilebileceği yani tedavül kabiliyetinin bulunduğunu kabul etmiştir. Coşkun, s. 289.

¹² Bilgili, Fatih/Demirkapı, Ertan, *Kıymetli Evrak Hukuku*, Dora Yayıncılık, Bursa, 2018, 9. Baskı, s. 9.

¹³ Soykan, s. 247-248; “... Mahkemece; «ciro edilemez» kaydı nedeni ile bononun teminat, müteselsil mesuliyet fonksiyonlarının ve tedavül edebilme kabiliyetinin ortadan kalkması nedeniyle senedin kambiyo senedi olma niteliğini yitirdiği, adi senede dönüştüğü, bu nedenle kambiyo senetlerine mahsus yolla icra takibi yapılamayacağı gerekçeleri ile takibin iptaline, takibin iptali sebebiyle borca itiraz hakkında inceleme yapılmasına ve karar verilmesine yer olmadığına karar verilmiştir. Özel Dairece, «ciro edilemez» şerhinin senedin kambiyo senedi olması niteliğine bir etkisi olmayacağı düşüncesi ile ... bozma sevk edilmiş, yerel mahkemece ilk kararda direnilmiştir. Bilindiği üzere, kambiyo senetlerinin temlik cirosu ile devrinde, cironun garanti (teminat) fonksiyonu vardır ([e]TTK. m. 597, 690, 730/4). Bu husus [eski] Türk Ticaret Kanununun[un] 597. maddesinde; ‘Aksine şart bulunmadıkça, ciranta, poliçenin kabul edilmemesinden ve ödenmemesinden mesuldür.’ şeklinde ifade edilmiştir. Garanti fonksiyonu, normal olarak, hukuken geçerli bir devirle başlar ve muhatapça ödeme yapılncaya kadar devam eder. Zamanasını veya hakkı koruyucu işlemlerin yapılmaması sebebiyle son bulur. Müracaat hakkının kullanılması söz konusuysa, müracaat borçlusu yönünden, bu şahsın yapacağı ödemeyle sona erer. Bununla birlikte ciranta, garanti borcunu iki şekilde ortadan kaldıracaktır. Öncelikle; poliçenin (bononun) kabul edilmemesinden veya ödenmemesinden sorumlu olmayacağını poliçe (bono) üzerine yazarak, cirantanın senetten doğan sorumluluğunu bertaraf etmesi mümkündür. ([e]TTK. m. 597/1) Buna sorumsuzluk kaydı, ademi mesuliyet kaydı denir. Bunun için belirli bir ifadenin kullanılması mecburiyeti yoktur. Ciranta, bilâ mesuliyet, bilâ teminat, ödenmeden

konusu senedin kambiyo senedi vasfını ortadan kaldırmayacağı; senedin nama yazılı senet olarak nitelendirileceği ve nama yazılı senetlerin devir şekli olan alacağın temlik yoluyla devredilebileceği hususunda uygulama birliği oluşmuştur.¹⁴ Ancak Yargıtay bu husustaki kararlarında, düzenleyen tarafından koyulan “*ciro edilemez*” kaydının hangi gerekçelerle “*menfi emre kaydı*” olarak değerlendirildiğini ayrıca temellendirmemiştir.¹⁵

Lehtar tarafından kabul edilmiş bulunan, düzenleyenin senedin tedavül etmemesi şeklindeki iradesi, senedin tedavül kabiliyetini kesinlikle ortadan kaldırmayacaktır.¹⁶ Yani senet tedavül kabiliyetini kaybetmeyecek ve senet geçersiz sayılmayacaktır. Düzenleyenin senede koyduğu ciro edilemez kaydı, düzenleyen ile lehtar arasındaki temel ilişkiye dayanmaktadır. Yargıtay uygulamasında da bu kaydın “*düzenleyen ile lehtarın, senedin tedavül etmeyeceği (üçüncü kişilere devredilmeyeceği) konusunda anlaşmış olduklarını göstererek senedin tedavülünü önlemek için yazıldığı*” şeklinde kabul edildiği görülmektedir.¹⁷ Kanımızca bu yasak lafzen değerlendirildiğinde de menfi emre kaydı anlamı taşımamaktadır.

Düzenleyen tarafından konulan ciro edilemez kaydı, anlam yönünden de emre yazılı değildir ibaresini veya aynı anlamı ifade eden bir kayıt niteliğinde olmadıkları gibi bu sonuca varılmasına imkân veren bir anlam da bulunmamaktadır.¹⁸ Kanun koyucu emre yazılı bir senedin nama yazılı hale gelmesinin yolunu açıkça menfi emre kaydı düzenlemesi ile öngörmüşken (TTK m. 785/1-b, TTK m. 681/2, TTK m.

sorumlu değilim, kabulden sorumlu değilim vb. gibi kayıtlar koyarak sorumluluğunu ortadan kaldırabilir. İkinci olarak ise; Ciranta, ‘yeni bir ciroyu yasaklayabilir.’ ([e]TTK. m. 597/II) Bir cirantanın, poliçenin (bononun) tekrar ciro edilmesini yasaklayarak, bu yasağa rağmen poliçeyi ciro yoluyla devralan şahıslara karşı garanti vecibesinin doğurduğu sonuçlardan kendisini kurtarması mümkündür. Senet üzerinde ‘Ciro edilemez kaydını’ nasıl ciranta koyabilirse, aynı şekilde keşideci de koyabilir. Bono, poliçe ve çek kanun gereği emre düzenlenen senetlerdir. Bu senetler üzerine ciranta tarafından konulan ciro edilemeyeceği kaydı senedi nama yazılı bir kambiyo senedi hâline getirmez. Bunun aksine keşideci tarafından konulan ciro edilemeyeceği kaydı senedi nama yazılı hâle getirir. Bu şekilde, keşideci tarafından konan kayıtlarla nama yazılı hâle gelen senedin ciro edilme imkânı kalmaz. Ancak alacağın temlik yolu ile devredilebilir. Bu yasağa rağmen yapılan ciro da alacağın temlik hükümlerine tâbi olur. ([e]TTK. m. 591) Bu durumda senedi temellük edene karşı keşideci her türlü defilerini ileri sürebilir (Prof. Dr. Fırat Öztan Kıymetli Evrak Hukuku 12. Bası, Eylül 2006 s. 118 vd.). Somut olayda takip konusu bono üzerine keşideci tarafından «ciro edilemez» şerhi konulmuş, lehtar tarafından senet ciro edilmemiş ve bizzat icra takibine konu edilmiştir. Hâl böyle olunca, bono üzerine konulan «ciro edilemez» şerhi ... senedin kambiyo senedi olma niteliğini engellemeyeceğinden Daire Bozması doğrudur. ...” Karar için bkz.: Soykan, s. 247-248.

¹⁴ Soykan, s. 247-248.

¹⁵ Soykan, s. 249.

¹⁶ Soykan, s. 250.

¹⁷ Soykan, s. 250.

¹⁸ Soykan, s. 251.

788/2), Kanun'da düzenlenmeyen bir yoldan, düzenleyen tarafından ciro yasağı konulmasının kanuni bir yönü bulunmamaktadır. Nitekim "kanunen emre yazılı bir senedin nama yazılabilmesi için senedin emre yazılı olmadığı veya nama yazılı olduğunun senette açıkça ve kesin olarak belirtilmesi" gerekmektedir.¹⁹ Düzenleyen tarafından konulan ciro edilemez yasağı, konuldukları kambiyo senedinin nama yazılı olduğunu kabul edebilmek için aranacak olan bu kesinlikten yoksun olduğu görülmektedir.²⁰ Bu açıdan düzenleyenin öngördüğü bu yasağın amacı senedi nama yazılı hale getirmek değil, senedin devredilmemesini sağlamaktır.²¹ Nitekim bu ciro yasağı kaydının menfi emre kaydı olduğunu savunmak aynı zamanda düzenleyen ile lehtarın, senedin tedavüle çıkarılmaması hususundaki iradesine aykırılık oluşturmaktadır. Söz konusu kayıt, senedin "devir şeklini belirlemeye ya da değiştirmeye" yönelik olmayıp senedin "devredilmeyeceğine ilişkin anlaşmayı göstermeye" yöneliktir.²²

Emre yazılı kıymetli evrak kural olarak "ciro ve zilyetliğin devri yoluyla" devredilir (TTK m. 647/1,2; TTK m. 648/2).²³ Düzenleyenin "senede ciro edilemez kaydını yazarken kast ettiği 'ciro' 'senedin devir şekline' yani 'emre yazılı olup olmamasına' matuf değildir. Buradaki 'ciro' sözcüğü, 'senedin devredilmesi için yapılacak olan somut ciro işleme/işlemlerine' yöneliktir. Yoksa kayıt konulurken, 'senedin devir usulünün, yani senedin devri için yapılması gereken işlemin değiştirilmesi (=senedin ciro değil de alacağın temlik yoluyla devredilebilir olması)' amaçlanmamaktadır. Dolayısıyla «ciro

¹⁹ Durgut, Ramazan, *Kıymetli Evrak Hukuku*, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Ders Notu, s. 26, http://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/hukukburo_ao/k%C4%B1ymetlievrakhukuku.pdf Erişim Tarihi: 2.3.2021; Soykan, s. 251-252; "... Nama yazılı senet için verilen tanıtımda iki husus üzerinde durulmuştur. Bir defa, 'senedin belli bir şahsın adına (adına) yazılı olması' gerekir. Bu birinci şarttır (olumlu, pozitif şart). İkinci şart ise, 'senedin emre kaydını ihtiva etmemesi' ve 'kanunen de emre yazılı senetlerden sayılmamasıdır' (olumsuz, negatif şart). Bazı kıymetli evrak vardır ki, Kanun bunları, aksine bir kayıt taşımadıkları takdirde, emre yazılı saymıştır. Bunlar, belli bir şahıs adına yazılı olsa ve emre kaydı ihtiva etmese bile, kanun hükmü gereği emre yazılı kıymetli evrak sayılır. Böyle senetleri, ancak emre yazılı olmadıklarını 'açıkça' belirtmek suretiyle nama yazılı olarak düzenlemek mümkündür. Bu belirtme, senede 'menfi emre kaydı' konarak yapılır. ..." YHGK, 2014/2013-2113E., 2014/210K., 5.3.2014T. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 17.08.2021.

²⁰ Soykan, s. 252.

²¹ Yargıtay da ciro edilemez kaydının senedin artık ciro yoluyla devredilemeyeceğini kabul etmekle birlikte hatalı olarak senedin alacağın temlik yoluyla devredilebileceği sonucuna varmaktadır: "6102 sayılı TTK.nun 788/2. maddesine göre ise, ciro edilemez kaydı bulunan çekin ancak alacağın temlik yolu ile devri mümkündür. Bu durumda, çekin yüzünde bulunan ciro edilemez kaydı çekin kambiyo senedi niteliğini etkilemez ise de, ciro yoluyla devrini engeller." Y12.HD, 2018/8861E., 2018/5336K., 28.5.2018T. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 17.08.2021

²² Soykan, s. 253.

²³ Doğan, Özgür, "Tüketici Senetleri", Ankara Barosu Dergisi, C:76, S:2, Y:2018, s. 118.

edilemez» ya da «cirosu yasaktır» kaydı, senede, 'emre yazılı olduğundan ilke olarak ciro ve zilyetliğin geçirilmesi yoluyla devredilebilecek olan bu senet üzerinde 'ciro işlemi yapılmaması', yani 'senedin tedavül etmemesi' için' yazılmaktadır.²⁴ Bu bağlamda düzenleyeni tarafından cirosu yasaklanan kambiyo senetlerinin, lehtar tarafından, düzenleyenin bu iradesine karşı senedi üçüncü bir kişiye ciro etmesi durumunda, senedin zilyetliğinin devir olgusuna aykırı tasarrufla bulunup bulunmadığının ortaya konması gerekecektir. Bu sebeple güveni kötüye kullanma suçu gündeme gelmesi ihtimali söz konusu olabileceği için öncelikle bu suç hakkında genel bilgiler verilmelidir.

II. GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA SUÇUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Güveni kötüye kullanma suçu; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun özel hükümler kitabında, kişilere karşı suçlara ilişkin ikinci kısmın malvarlığına karşı suçları düzenleyen onuncu bölümünde, 155. maddede şu şekilde düzenlenmektedir:

“Başkasına ait olup da, muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyetliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyetliğin devri amacı dışında tasarrufla bulunan veya bu devir olgusunu inkâr eden kişi, şikâyet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır”.

“Suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak tevdi ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi halinde, bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur”.

Söz konusu suç 765 sayılı mülga TCK'nın 508. ve 510. maddelerinde düzenlenen emniyeti suiistimal suçlarının karşılığını oluşturmaktadır.²⁵ 5237 sayılı TCK'da güveni kötüye kullanma suçunun basit şekilde nitelikli şekli TCK'nın 155. maddesinde ayrı bir suç olarak

²⁴ “Şu durumda düzenleyen, «ciro edilemez» yahut «cirosu yasaktır» kaydını senedi nama yazılı olarak düzenlemek için değil, tam tersine, 'senet emre yazılı olduğu için' eklemektedir. Değişik bir söyleyişle, «ciro edilemez» veya «cirosu yasaktır» kaydının gerek lafız itibarıyla sahip bulunduğu anlam, gerek kaydın senede yazılmasındaki irade, senedin “ciro yerine alacağın temlik yoluyla devredilebilmesini öngörmeye yönelmemiştir. Buradaki irade, 'senedin (hiç) devredilmemesinin kararlaştırıldığını göstermeye ve (hiç) devredilmemesini sağlamaya' yöneliktir. Yani bu kayıt senede, “senedin 'ciro yoluyla' devredilmesini' önlemeye matuf olarak konulmamaktadır. Bu bakımdan kaydın senede yazılması ile elde edilmek istenen netice de kesinlikle 'senedin alacağın temlik yoluyla serbestçe devredilebilmesi ve dolayısıyla senet üçüncü kişilere devredildiğinde düzenleyenin lehtara karşı sahip olduğu şahsi defileri senedi devralan üçüncü kişilere karşı da ileri sürebilmesi' değildir. Bilâkis, bu kayıt konulurken, açıkça, 'senedin hiç devredilmeyip lehtarın elinde tutulması' istenmekte ve senedi söz konusu kayıtla teslim alan lehtar da düzenleyen ile aralarındaki temel ilişkiye uygun davranarak senedi devretmeyip elinde tutmayı kabul etmektedir.” Soykan, s. 255.

²⁵ Parlar Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, *Açıklamalı-Yeni İçtihatlarla 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu – Cilt 3*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2010, 3. Baskı, s. 2478.

düzenlenmiş; 765 sayılı TCK'nın 508. maddesinde düzenlenen bedelsiz senedi kullanma (TCK m. 156) ile açığa atılan imzanın kötüye kullanılması suçu (TCK m. 209) da bağımsız birer suç tipi olarak ihdas edilmiştir.²⁶

A. Korunan Hukuki Değer

Doktrinde genel olarak güveni kötüye kullanma suçunda “*mülkiyet hakkı, zilyetlik ve sözleşme ilişkisinden kaynaklanan, tarafların birbirlerine karşı duydukları güven ilişkisinin*” korunduğu savunulmaktadır.²⁷ Ancak *Aytekin İnceoğlu* yerinde olarak, bu suçun oluşabilmesi için geçerli bir sözleşmenin varlığının gerekmediği, zilyetliğin devri olgusunun yeterli olacağını düşünmekle birlikte bu suç tipiyle korunması amaçlanan hukuki değerın taraflar arasında sözleşmeye dayanan güven ilişkisi olmadığını savunmaktadır. Sözleşmeye dayanan hukuki bir yararın ceza hukuku vasıtasıyla korunmasının kural olarak gereksiz olduğunu düşünmektedir. Yazara göre sözleşmeye aykırılık hallerinde genelde güven ilişkisi zedelenmektedir; fakat ceza hukuku her zaman için güven ilişkisini zedeleyen kişileri cezalandırma amacıyla olmadığı gibi sözleşme ilişkisinin korunmasına yönelik normlar da ihdas etmemektedir. Suç ihdası *ultima ratio* ilkesi gereği ancak çok sınırlı ve zorunlu durumlarda gerçekleştirilmelidir. Bu sebeple ceza hukuku haksız fiillerden kaynaklanan yoğun değer ihlalini suç olarak ihdas etmekte, sözleşmeye aykırılık taşıyan fiillerin yaptırımını ihtiva etmemektedir ve bu husus medeni hukukun kapsamına girmektedir. Bu nedenle sözleşmeye dayalı güvenin ceza hukuku vasıtasıyla korunduğunun iddia edilmesi, *ultima ratio* ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Ayrıca kanun koyucu sözleşmeye dayalı güven ilişkisini korumak istese idi güveni kötüye kullanma suçunun yaptırımını, aynı şekilde mülkiyet hakkının korunan hukuki değer olarak kabul edildiği hırsızlık suçuyla öngörülen müeyyideden daha ağır olacak şekilde düzenlerdi. İlgili suç tipinin isminde “*güven*” kelimesinin bulunması göz önünde bulundurulduğunda güven ilişkisi elbette bu suç bakımından önem arz etmektedir. Ancak burada sözleşmesel güven ilişkisi değil, zilyetliği devredenın mülkiyet hakkının ihlal edilmeyeceğine ya da zilyetliğinin devam edeceğine ilişkin güven (*itimat*) korunmaktadır. Bu suç tipiyle korunmak istenen taraflar arasındaki sözleşmeye dayanan nihai güven ilişkisi değil, mülkiyet hakkı ve zilyetlik olgusunun sürdürülmesine

²⁶ İçer, Zafer, *Güveni Kötüye Kullanma Suçu (m. 155)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018, s. 167.

²⁷ Bakıcı, Sedat, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri Cilt 1*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 3; Parlar/Hatipoğlu, s. 2478-2479. YCGK, 2017/818E., 2021/112K., 16.03.2021.

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 1.11.2021.

yönelik güvendir.²⁸ Kanaatimizce bu suçla korunmak istenen hukuki değer mülkiyet hakkı, zilyetlik olgusu ve devir olgusuna aykırı davranmakla ya da zilyetliğin devri amacına aykırı tasarruflarda bulunmakla suçun konusu olan malın zilyetliğini devreden mağdurun mülkiyet hakkının ihlal edilmeyeceğine ya da zilyetliğinin devam edeceğine ilişkin güvenidir.²⁹

B. Tipikliğin Maddi Unsuru

1. Fail

Güveni kötüye kullanma suçunda fail, devir ilişkisi gereği bu suçta konu mal kendisine tevdi veya teslim edilen, geçici olarak malın zilyetliğini devralan kişidir (fer'i zilyet³⁰).³¹ Bu sebeple bu suç bir “özgü suç” olarak karşımıza çıkmaktadır.³² Bu suçta fail, sadece mağdurun suç konusu eşyanın zilyetliğini devrettiği kişi olabilir. Zilyetliğin devri olmaksızın malı herhangi bir şekilde bulan kişi bu suçun faili sayılamayacaktır.³³ Devir ilişkisinde taraf sıfatını haiz bulundurmeyen suç ortakları, bu suçun işlenmesine katılan “şerik” sıfatıyla sorumlu tutulabilirler.³⁴

Doktrinadaki genel kanıya göre bu suçun faili, zilyetliğini devraldığı malın maliki olmadığı için malın paylı veya elbirliği ile malikleri birbirlerine karşı bu suçta işleyemeyeceklerdir.³⁵ Ancak bu suçla korunan hukuki değer, zilyetliği devreden mülkiyet hakkının ihlal edilmeyeceğine ya da zilyetliğinin devam edeceğine ilişkin güvenidir. Bu bağlamda malikin malının zilyetliğini devrettiği kişiye karşı devir olgusuna aykırı tasarruflarda bulunması ya da bu olguyu inkâr etmesi

²⁸ Aytekin İnceoğlu, Asuman, *Özel Ceza Hukuku Cilt IV, Malvarlığına Karşı Suçlar*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018, s. 198-199.

²⁹ Aynı yönde İçer, s. 167-168.

³⁰ 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu 974/2. madde: “Bir şeyde malik sıfatıyla zilyet olan asli zilyet, diğeri fer'i zilyettir.”

³¹ Özgenç, İzzet, *Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002, s. 83; İçer, s. 173.

³² Sarsıkoğlu, Şenel, *Güveni Kötüye Kullanma Suçu ve Benzer Suçlarla Karşılaştırılması*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014, s. 165; Balcı, Umut, *Türk Hukukunda Güveni Kötüye Kullanma Suçları*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019, s. 164; Aytekin İnceoğlu, s. 200; İçer, s. 173; Aksi yönde Gözübüyük, s. 748.

³³ Aytekin İnceoğlu, s. 200; Ancak bir kişi kaybolan eşyanın bulunması ile görevlendirilmişse bu eşyayı bulan kişi, bulduğu mal ile ilgili olarak güveni kötüye kullanma suçunun faili olarak değerlendirilebilir. Önder, s. 412.

³⁴ Parlar/Hatipoğlu, s. 2479.

³⁵ Özgenç, s. 73; Parlar/Hatipoğlu, s. 2479; Aytekin İnceoğlu, s. 203.

durumunda da güveni kötüye kullanma suçunun oluşacağı kanaatindeyiz.³⁶

Zilyet yardımcıları bu suçun faili olarak değerlendirilemeyecektir.³⁷ Nitekim zilyet yardımcısı; zilyedin gözetimi, denetimi ve fiili egemenliği altında (*elmenliğinde*) malı elinde bulundurduğu ve kendisine malın zilyetliği devredilmediği için fail olarak değerlendirilemezler.^{38 39}

2. Mağdur

Bu suçun mağduru taraflar arasındaki zilyetliği devir olgusuna dayanarak faile malın zilyetliğinin devredildiği ve güveni kötüye kullanma oluşturan fiillerin sonucunda güveni sarsılan ve genellikle de malvarlığı zararına uğrayan kişilerdir.⁴⁰ Somut olay özelinde bu kişi suç konusu malın maliki olabileceği gibi zilyedi de olabilecektir.⁴¹

3. Maddi Konu

Güveni kötüye kullanma suçunda maddi konu, zilyetliği faile devredilen mallardır.⁴² Daha geniş bir anlatımla bu suçun konusunu “*mülkiyete konu olan ve ekonomik değeri olan taşınır veya taşınmaz mallar*” oluşturmaktadır.⁴³ Taşınır mal kapsamında; senetler, kuponlar, tahviller,

³⁶ Aynı yönde bkz. Meraklı, Serkan, “Güveni Kötüye Kullanma Suçu (TCK m. 155)”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:11, Özel Sayı, Y:2010, s. 1682; Yalnızca paylı mülkiyet bakımından paydaşın güveni kötüye kullanma suçunun faili olabileceği görüşü hakkında bkz. Centel, Nur/Zafer, Hamide/Çakmut, Özlem, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt:I*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2017, 4. Bası, s. 464.

³⁷ Elmalıcı, Hasan, *Öğretide ve Uygulamada Güveni Kötüye Kullanma Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s. 141.

³⁸ Centel/Zafer/Çakmut, s. 471-472; Sarsıkoğlu, s. 87.

³⁹ Güveni kötüye kullanma suçunda zilyetlik olgusunun suçun temelinde yer alması sebebiyle bu suç TCK m. 289’da düzenlenen muhafaza görevini kötüye kullanma suçu ile büyük ölçüde benzeşmektedir. İlgili madde gerekçesi ise aralarındaki farkı şu şekilde ortaya koymaktadır: “Madde metninde tanımlanan suç, esas itibarıyla güveni kötüye kullanma suçunun özel bir şeklini oluşturmaktadır. Ancak, malın kişiye özel bir görevin gereği olarak teslim edilmiş ve kişinin bunları olduğu gibi muhafaza ile ödevlendirilmiş olması nedeniyle, fiil aynı zamanda bir görevin kötüye kullanılmasını da ifade etmektedir. Sümer, Reha, “Muhafaza Görevini Kötüye Kullanma Suçu”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C:21, S: 75, Y:2008, s. 110.

⁴⁰ Parlar/Hatipoğlu, s. 2479.

⁴¹ Centel/Zafer/Çakmut, s. 466; Sarsıkoğlu, s. 69; Aytekin İnceoğlu, s. 202-203; Doktrinde Tezcan;Erdem;Önok, zilyedin mağdur olarak nitelendirilemeyeceği, malikin bu suçun mağduru olabileceğini; ayrıca zilyedin bu kapsamda şikayet hakkına sahip olmadığını savunmaktadır. Tezcan, Durmuş/Erdem, M. Ruhan/Önok, R. Murat, *Ceza Özel Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, 15. Baskı, s. 740

⁴² Elmalıcı, s. 70-71.

⁴³ Parlar/Hatipoğlu, s. 2479; Ekonomik değeri olmayan eşyaların da bu suçun maddi konusunu oluşturabileceğine ilişkin bir Yargıtay kararı için bkz. “*Sanığın suçtan*

hisse senetleri bu suçun maddi konusunu oluşturabilirler.⁴⁴ Çalışma konumuz bağlamında kanunen emre yazılı kambiyo senetleri de güveni kötüye kullanma suçunun maddi konusunu oluşturmaktadırlar.

Söz konusu suçun maddi konusunun failin dışında başka bir kişiye ait olması gerekmektedir.⁴⁵ Kişinin kendi mülkiyetindeki mala karşı güveni kötüye kullanması suçunu işlemesi eşyanın doğasına aykırıdır. Zilyetliğin devriyle beraber mülkiyet hakkı da devralana geçtiğinde, kanunda yazılı “başkasına ait olma” koşulu gerçekleşmeyeceğinden güveni kötüye kullanma suçu oluşmayacaktır.⁴⁶

4. Fiil (Hareket)

Güveni kötüye kullanma suçunun fiil unsurunu, “failin başkasına ait olan ve muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyetliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyetliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunması veya bu devir

kurtulmaya yönelik soyut savunmaları, katılan beyanları, arama tutanakları ve tüm dosya kapsamı bir arada değerlendirilerek, sanığın katılan tarafından zilyetliği devredilmiş olan nüfus cüzdanının devir olgusunu inkâr edip uhdesinde tutarak “güveni kötüye kullanma” suçunu işlediğini sabit gören mahkemenin kabul ve uygulamasında bir isabetsizlik görülmemiştir.”

Y15.CD, 2018/6759E., 2020/4702K., 6.4.2020T.

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 17.08.2021.

⁴⁴ Elmalica, s. 65; Çınar, Çağatay, *Güveni Kötüye Kullanma Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 280; Doktrinde Aytekin İnceoğlu, hisse senetlerinin bir malı değil de ortaklık hakkını temsil ettiği; kambiyo senetlerinin de alacak hakkını temsil ettiği gerekçesiyle bu senetlerin güveni kötüye kullanma suçunun maddi konusunu oluşturmayacağı kanaatinde (Aytekin İnceoğlu, s. 206). Ancak kambiyo senetleri bir alacak hakkını temsil etmekle birlikte hamiline para yerine geçen bir malvarlığı değerini malik kılmaktadır. Bu açıdan para da taşınır bir eşya olduğundan kambiyo senetlerinin bu suçun maddi konusunu oluşturabileceği kanaatindeyiz. Nitekim senedin temelindeki hak maddi bir varlık haline getirilebildiği ölçüde bu suçun maddi konusunu oluşturabilecektir. Aynı yönde bkz. Erem, Faruk/Toroslu, Nevzat, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Savaş Yayınları, Ankara, 1987, 5. Baskı, s. 619; Centel/Zafer/Çakmut, s. 466; Özgenç, s. 72-73.

⁴⁵ Aytekin İnceoğlu, s. 207; Koca/Üzülmez, s. 633; Erem/Toroslu, s. 617.

⁴⁶ Tezcan/Erdem/Önok, s. 743; Centel/Zafer/Çakmut, s. 469; Bakıcı, s. 4; Yargıtay bir kararında mülkiyet zilyetliği devredilen kişiye geçtikten sonra güveni kötüye kullanma suçunun oluşabileceğini kabul etmiştir: “Somut olayda; sanığın yabancı uyruklu olan katılanlarla samimi ilişkisi bulunduğu, birlikte varılan güvene dayalı anlaşma çerçevesinde, katılanların parasını sahibine ödeyerek satın aldıkları yazlık evi, yabancılara satış işlemi için gerekli izinler alınmaya kadar tapu kaydını sanığın üzerine aldıkları, sanığın sözlü anlaşma gereği izinler alındıktan sonra bu evi katılanlara tapuda devretmesi gerektiği halde, güvene dayalı bu anlaşmaya aykırı davranarak para talebinde bulunduğu, kabul edilmeyince de gerçekte katılanlarca parası ödenip alınan bu evin kendisine ait olduğunu iddia edip tapuda devrini sağlamadığı anlaşılmalı, güveni kötüye kullanma suçunun oluştuğuna dair kabulde bir isabetsizlik görülmemiştir.” Y15.CD, 2013/4524E., 2014/20771K., 9.12.2014T.

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 17.08.2021.

olgusunu inkâr etmesi” oluşturmaktadır. Bu suç seçimlik hareketli bir suç olarak düzenlenmiştir.⁴⁷ Her iki seçimlik hareketin birlikte işlenmesi durumunda arada zaman birliği söz konusu ise tek bir güveni kötüye kullanma oluşacaktır.⁴⁸

Söz konusu suç, Kanun’daki fiil tanımına bakıldığında sadece ilk fiil bakımından icraî olarak işlenebilen bir suç olarak karşımıza çıkmaktadır. “*Devir olgusunun inkâr edilmesi*” şeklindeki ikinci fiil, somut olaya göre icraî veya ihmali bir davranışla işlenebilen bir fiil teşkil etmektedir.⁴⁹

Güveni kötüye kullanma suçunun gündeme gelebilmesi için her şeyden önce zilyetliğin devri olgusunun hukuki bir temele dayanması gerekmektedir. Bu sayede bu suç benzer suçlardan da ayırt edilebilmektedir. Zilyetliğin devri rızaya dayanmıyorsa “*hırsızlık (TCK m. 141)*”⁵⁰, bu devir karşı tarafın hilesi ile gerçekleşmişse “*dolandırıcılık (TCK m. 157)*”, zilyetliğin cebir veya tehdit yoluyla elde edilmesi durumunda “*yağma (TCK m. 148)*”, zilyetliğin hata veya tesadüf yoluyla elde edilmesi halinde ise “*kaybolmuş veya hata sonucu ele geçirilmiş eşya üzerinde tasarruf suçu (TCK m. 160)*” gündeme gelecektir.⁵¹

“*Devir amacı dışında tasarrufta bulunma*” fiilinden anlaşılması gereken mal üzerinde sadece malikin kullanabileceği yetkilerin kullanılmasıdır.⁵² Bu yetkiler eşyanın bir başkasına devredilmesi, üzerinde sınırlı aynı hak tesis edilmesi; maddi konunun emre yazılı senet olduğu durumlarda senedin ciro edilmesi gibi somutlaşabilmektedir. Diğer bir anlatımla malın zilyedi olan fail, zilyetliğinin sebebini oluşturan olguyla bağdaşmayacak biçimde, “*zilyetliği mülkiyete dönüştürecek şekilde*” tasarruflarda bulunmaktadır.⁵³

İkinci seçimlik hareket olan “*devir olgusunu inkâr etme*” davranışından anlaşılması gereken failin malın zilyetliğinin kendisine devredilmemiş olduğunu savunmasıdır.⁵⁴ Fail burada mağdur ile aralarında, sözleşmeye dayalı olsun veya olmasın, herhangi bir ilişki

⁴⁷ Özgenç, s. 76.

⁴⁸ Özgenç, s. 76.

⁴⁹ Centel/Zafer/Çakmut, s. 472; Sarsıkoğlu, s. 62-63; Koca/Üzülmez, s. 636-637; İçer, s. 169.

Doktrinde Aytekin İnceoğlu’na göre “salt iradenin reddedilmesi” başlı başına bir suç teşkil etmeyeceği

⁵⁰ İlâveten zilyetliğin devri kısa bir süre için devredilmesi durumunda geçerli bir devirden söz edilemeyecektir. Bu nedenle malı geçici bir süreliğine elinde bulunduran fail mal üzerinde haksız bir zilyetlik tesis ederse TCK m. 155 değil, TCK m. 141 gündeme gelecektir. İçer, s. 176.

⁵¹ İçer, s. 176.

⁵² Koca/Üzülmez, s. 636.

⁵³ İçer, s. 170.

⁵⁴ Centel/Zafer/Çakmut, s. 473, Sarsıkoğlu, s. 62; Koca/Üzülmez, s. 637.

olmadığını savunmaktadır.⁵⁵ Bu inkâr olgusu, malın zilyetliğinin devredilmediğinin savunulması, kendisinin zilyet değil zilyet yardımcısı olduğunun savunulması gibi karşımıza çıkabilir. Malın zilyetliğinin iadesi bakımından makul sayılabilecek bir sürenin geçmesine rağmen bu iade gerçekleşmediğinde de devir olgusunu inkâr etmekten bahsedilebilecektir.^{56 57} Failin, “*asli zilyedin kendisine yaptığı ihtar nedeniyle malı geri verme yükümlülüğü doğmuşsa*”, bu yükümlülüğünün bilincinde olmasına rağmen devir olgusunu inkâr kastıyla malı iade etmemesi durumu da bu suçun ikinci seçimlik hareketinin ihmali davranışla işlenebildiği hale vücut verecektir.⁵⁸

Güveni kötüye kullanma suçu, zilyetliğin devri amacı dışında tasarruflarda bulunma veya devir olgusunun inkâr edilmesi ile birlikte tamamlanmaktadır.⁵⁹ Herhangi bir zararın doğması da aranmamakla birlikte herhangi bir neticenin doğması da aranmamaktadır. Bu bağlamda bu suç bir sırf hareket suçu⁶⁰ ve soyut tehlike suçu⁶¹ teşkil etmektedir.

5. Nitelikli Hal

“*Suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak tevdi ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi*” hali (TCK m. 155/2), bu suçun cezayı ağırlaştırıcı nitelikli halini oluşturmaktadır. Bu

⁵⁵ Bakıcı, s. 15.

⁵⁶ Centel/Zafer/Çakmut, s. 473; Koca/Üzülmez, s. 637; Aytekin İnceoğlu ise makul süre geçtikten sonra zilyetlik konusu eşyanın iade edilmemesi olgusunun ikinci seçimlik fiil kapsamında mütalaa edilemeyeceğini savunmaktadır. Kiracının veyahut ödünç alanın iade yükümlülüğünün doğup doğmadığının tespiti gibi özel hukuk alanını ilgilendiren uyuşmazlıkların ceza yaptırımına tabi tutulması ultima ratio ilkesini ihlal edecektir. İlaveten her güven ilişkisinin suç oluşturacağı kabulü kanunilik ilkesine de aykırı görülmektedir (Aytekin İnceoğlu, s. 221).

⁵⁷ Ancak burada her somut olay bakımından ayrı bir değerlendirme yapmak gerekecektir. Failin inkâra yönelik davranışının suç teşkil edebilmesi için, iade etmemeye yönelik bir kastın olması gerekecektir. İnkâra yönelik fiilinin suç oluşturacağını bilmesi ve bunu istemesi gerekmektedir. İçer, s. 172.

⁵⁸ İçer, s. 172.

⁵⁹ Dönmezer, Sulhi, *Ceza Hukuku Özel Kısım – Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1997, 12. Baskı, s. 437; Güveni kötüye kullanmada esas itibarıyla suçun zilyetlik iradesi yerine mülkiyet iradesinin ikamesi anında teşekkül edeceği görüşü ile ilgili bkz. YCGK, 2016/1176E., 2020/437K., 3.11.2020T.

⁶⁰ İçer, s. 169.

⁶¹ Somut tehlike suçlarında suç konusunun somut olarak tehlikeye sokulması söz konusudur (Heinrich, s. 93). Bu suçlarda suçun maddi konusunun zarara uğratılma ihtimali, tehlikesi netice olarak tanımlanmıştır (Zafer, Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m.1-75)*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2019, 7. Bası, s. 239). Burada maddi konunun somut olarak tehlike oluşturan bir neticeye bağlanmadığı ve tehlikenin de kanun tarafından somutlaştırılmadığı gerekçesi ile bu suç somut değil soyut bir tehlike suçu teşkil etmektedir.

durumda fail, bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üç bin güne kadar adli para cezasına hükmolunacaktır. Bu nitelikli halde failin sıfatıyla zilyetliğin devri olgusu arasında illiyet bağının bulunması gerekmektedir.⁶² Failin ayrıca madde metninde belirtilen meslek, sanat veya ticari faaliyeti sürekli olarak yürütüyor olması gerekmektedir.⁶³

C. Tipikliğin Manevi Unsuru

Güveni kötüye kullanma suçunda failin “zilyetliğin devri amacı dışında tasarruflarda bulunma” veya “devir olgusunu inkâr etme” şeklinde gerçekleştirdiği fiilleri, “kendisinin veya başkasının yararına” olacak şekilde ve “kasten” işlenmesi durumunda gerçekleşmektedir.⁶⁴ Güveni kötüye kullanma suçunda kast, suçun maddi konusu üzerindeki zilyetliğin faile devredilmesinden sonra oluşur.⁶⁵ Bu suçun taksirli hali kanunda düzenlenmediği için taksir hükümleri söz konusu olamayacaktır. İlaveten bu suçun olası kastla işlenmesi de mümkündür.⁶⁶

Kanun, bu suçun yarar sağlama amacı ile işlenmesini aramamaktadır. “Kendisinin veya başkasının yararına olarak” ifadesi ile kanun koyucu “suçun başkası lehine de işlenebileceğini belirtmek” amacıyla tümceyi anlamlı biçimde bağlayabilmek istemiştir.⁶⁷ Nitekim suçun işlenmiş kabul edilmesi için bu yararın gerçekleşmesi gerekmemektedir.⁶⁸ Bu nedenle bu suçta özel kastın bulunması gerekli değildir.⁶⁹

Kişinin aslında eşyanın devir konusu olmamasına rağmen hataya düşüp devre konu eşya olduğunu tasavvur etmesi durumunda işlenemez suç (muhal suç) söz konusu olacaktır.⁷⁰ Ayrıca failin suçun maddi unsurlarında hataya düşmesi durumunda TCK m. 30/1 hükümleri uygulanabilecektir. Örneğin fail malın zilyetliğini devralmakla aynı zamanda mülkiyet hakkını da devraldığı zannıyla veya devrin amacına

⁶² Centel/Zafer/Çakmut, s. 478.

⁶³ Koca/Üzülmez, s. 640.

⁶⁴ Parlar/Hatipoğlu, s. 2484.

⁶⁵ Elmalica, s. 70; Hırsızlık ve dolandırıcılık suçlarında kast güveni kötüye kullanma suçundan farklı olarak, zilyetliğin faile geçmesi anından önce var olmaktadır. Erem/Toroslu, s. 623.

⁶⁶ İçer, s. 181; Özgenç, s. 87; Bakıcı, s. 18; Koca/Üzülmez, s. 638.

⁶⁷ Meraklı, s. 1686; Aksi yönde bkz. Erem/Toroslu, s. 623; Ayhan, Önder, *Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994, s. 409.

⁶⁸ İçer, s. 171.

⁶⁹ Koca/Üzülmez, s. 638; Özgenç, s. 87.

⁷⁰ Fail, önceki suçun varlığı hususunda hataya düşüp eşyanın devir konusu olduğu zannındadır. Burada fail, hareketinin, var olan bir suç tipine uyduğunu tasavvur etmektedir. Heinrich, s. 447-448; Erem, Faruk, *Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku – Cilt: I (Özel Hükümler)*, Seçkin Kitabevi, Ankara, 1985, 3. Baskı, s. 329.

aykırılık teşkil etmediğini tasavvur ettiği tasarruflarda bulunduğu tipiklik hatası hükümlerinden yararlanabilecektir.⁷¹

D. Hukuka Aykırılık Unsuru

Güveni kötüye kullanma suçunda hukuka uygunluk nedenleri, hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası olmak üzere iki şekilde söz konusu olmaktadır.⁷² TCK m. 26/1 hükmüne göre: “*Hakkımı kullanan kimseye ceza verilmez.*”. Bu kapsamdaki hak ise kanun, usulüne göre yürürlüğe konmuş milletlerarası sözleşme, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, yönetmelik gibi düzenlemelerle belirlenebilir. Bu düzenlemelerde zilyetliğin devri olgusuna aykırı tasarruflarda bulunma veya devir olgusunu inkâr etme fiilini meşru kılan bir hak söz konusuysa bu durumda TCK m. 155’ten bahsedilemeyecektir.

TCK m.26/2 hükmüne göre: “*Kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez.*” Bu kapsamda eşya üzerinde mutlak surette tasarruf edebilen malik, bu suçun işlenmesinde rızayı açıklama bakımından da yegâne yetkili kişi olacaktır.⁷³ Ancak burada rızanın tasarruftan önce verilmiş bulunması gerekecektir.⁷⁴

E. Kusurluluk

Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile zilyetliği devredilen bir mal üzerinde devir olgusuna aykırı tasarrufta bulunan veya devir olgusunu reddeden kişi zorunluluk halinden yararlanabilecektir (TCK m. 25/2).⁷⁵ Şartları bulunduğu ölçüde fail hakkında TCK m. 30/2,3,4 hükümleri uygulanabilme imkânı bulacaktır.

F. Suça veya Cezaya Etki Eden Nedenler

1. Şahsi Cezasızlık Nedenleri ve Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Nedenler

Malvarlığına karşı suçlarda şahsi cezasızlık nedenlerinin düzenlendiği TCK’nın 167/1. maddesine göre: “*Yağma ve nitelikli yağma*

⁷¹ İçer, s. 181.

⁷² Koca/Üzülmez, s. 639.

⁷³ Aytekin İnceoğlu, s. 228.

⁷⁴ Bakıcı, s. 19.

⁷⁵ Centel/Zafer/Çakmut, s. 475.

hariç, bu bölümde yer alan suçların; a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin, b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın, c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin zararına olarak işlenmesi halinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.”

Cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebepleri düzenleyen aynı maddenin ikinci fıkrasına göre: “(2) Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi halinde; ilgili akraba hakkında şikayet üzerine verilecek ceza, yarısı oranında indirilir.”

2. Etkin Pişmanlık

Malvarlığına karşı bazı suçlarda etkin pişmanlık hususunun düzenlendiği TCK'nın 168. maddesine göre: “(1) Hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, taksirli iflâs suçları tamamlandıktan sonra ve fakat bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı indirilir. (2) Etkin pişmanlığın kovuşturma başladıktan sonra ve fakat hüküm verilmezden önce gösterilmesi halinde, verilecek cezanın yarısına kadarı indirilir. ... (4) Kısmen geri verme veya tazmin halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, ayrıca mağdurun rızası aranır. ...”

G. Suçun Özel Görünüş Biçimleri

1. Teşebbüs

Güveni kötüye kullanma suçu herhangi bir neticenin gerçekleşmesinin gerekmediği, sırf hareketin cezalandırıldığı bir suç olduğu gerekçesiyle kural olarak teşebbüs hükümlerinin uygulanması mümkün değildir.⁷⁶ Suç yoluna (*iter criminis*) girmiş olan failin hareketi parçalara bölünebildiği durumlarda teşebbüs hükümleri uygulanabilecektir.⁷⁷ Ancak devir olgusunun inkâr edilmesi bakımından icra hareketlerinin parçalara bölünmesi oldukça güçtür. İlk seçimlik hareket bakımından teşebbüs hükümlerinin uygulanması daha olası görülmektedir.⁷⁸

⁷⁶ Koca/Üzülmez, s. 638. Dönmezer'e göre kural olarak bu suça teşebbüs mümkün ise de bu durumun delilinin ispatı zorluk teşkil etmektedir. Dönmezer, s. 437.

⁷⁷ Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku – Cilt II, Der Yayınları, İstanbul, 2019, 14. Baskı, s. 108,155

⁷⁸ Aytekin İnceoğlu, s. 224.

2. İştirak

Güveni kötüye kullanma suçu özgü suç niteliğinde olduğundan iştirak hükümleri değişiklik arz edecektir. Burada fail dışında suçun işlenişine katılan kişiler, TCK'nın 40/2. maddesi uyarınca azmettiren ya da yardım eden olarak cezalandırılacaktır.⁷⁹

3. İçtima

Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı güveni kötüye kullanma suçunun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bu suçun temel şekli ile daha ağır cezayı gerektiren nitelikli şekli aynı suç sayılır (TCK m. 43/1).

Güveni kötüye kullanma suçunun işlenmesi amacıyla failin sahte özel belge kullanılmışsa (TCK m. 207) TCK m. 44 gereği fikri içtima kuralları gibi tek cezaya hükmedilmesi gerekirken TCK m. 212'nin özel hüküm teşkil etmesi sebebiyle fail hem özel belgede sahtecilikten hem de güveni kötüye kullanma suçundan cezalandırılacaktır.⁸⁰ Failin devir olgusuna aykırı tasarrufta bulunmaya yönelik sahte resmi belge kullanması (TCK m. 204) durumunda bu suçta belgenin kullanılması aranmadığından iki farklı fiil söz konusu olacak ve gerçek içtima kuralları uyarınca fail cezalandırılacaktır.⁸¹

H. Yaptırımı ve Muhakemesi

Güveni kötüye kullanma suçunda altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası birlikte öngörülmüştür. Hâkim sonuç cezayı belirledikten sonra TCK'nın 50/1. maddesini uygulayıp sonuç cezayı adli para cezasına ya da diğer seçenek yaptırımlara çevirebilir. Adli para cezasına hangi miktarda hükmedileceği TCK'nın 155. maddesinde düzenlenmemiştir. Bu cezanın uygulanmasında öngörülen sistem, gün para cezası sistemidir.⁸² TCK'nın 52/1. maddesi gereği adli para cezası, 5 ilâ 730 gün arasında hâkim tarafından belirlenecektir.⁸³ Adli para cezasının gün miktarı belirlendikten sonra en az 20 ve en fazla 100 Türk Lirası olan bir gün karşılığı adli para cezasının miktarı, kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edilecektir (TCK

⁷⁹ Sarsıkoğlu, s. 141.

⁸⁰ Aytekin İnceoğlu, s. 234-235; Aksi yönde bkz. Sarsıkoğlu, s. 148; Bakıcı, s. 30.

⁸¹ Centel/Zafer/Çakmut, s. 481; Aytekin İnceoğlu, s. 235.

⁸² Yerdelen, Erdal, *Türk Ceza Hukuku Yaptırımları ve İnfazı*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020, s. 138; Artuk, M. Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020, 14. Baskı, s. 927.

⁸³ Centel/Zafer/Çakmut, s. 483; Yerdelen, Erdal, *Cezanın Belirlenmesi (Türk ve Alman Uygulaması)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s. 34, 321.

m. 52/2).⁸⁴ Adli para cezası hesaplanırken cezanın belirlenmesi ve bireyselleştirilmesine yönelik artırma ve indirimler, gün üzerinden yapılacak ve adli para cezası, belirlenen sonuç gün ile kişinin bir gün karşılığı ödeyebileceği miktarın çarpılması suretiyle bulunacaktır (TCK m. 61/8).

Bu suç için öngörülen sonuç ceza 1 yıl veya daha az olacak şekilde hapis cezası ise hükmedilecek yaptırım; suçlunun kişiliğine, sosyal ve ekonomik durumuna, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlığa ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre TCK'nın 50/1. maddesi uyarınca seçenek yaptırımlara çevrilebilecektir. Bu hususta hâkimin takdir yetkisi bulunmaktadır.⁸⁵

Güveni kötüye kullanma suçunun temel şekli kanunda şikâyete tabi olarak düzenlenmiştir. Nitelikli hali düzenleyen ikinci fıkrasında ise şikâyet koşulu aranmamıştır. Uzlaştırma hükümlerinin uygulanabilmesi iki durumda söz konusudur.⁸⁶ İlk olarak soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olan suçlar uzlaştırmaya tabidir (CMK m. 253/1-a). TCK'nın 155/1. maddesi bakımından uzlaşma hükümleri uygulanabilir; ancak ikinci fıkra bakımından aynı sonuç geçerli olmayacaktır. İkinci olarak ise suçun şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, 253/1-b alt bendinde sayılan suçlardan birinin varlığıdır. Güveni kötüye kullanma suçu da 253/1-b alt bendinde sayılan suçlardan biri arasında sayıldığından uzlaştırma hükümleri uygulanabilecektir.

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 11. maddesi uyarınca bu suçla madde itibariyle yetkili mahkeme asliye ceza

⁸⁴ Yerdelen, (Cezanın Belirlenmesi), s. 32-33.

⁸⁵ *"Kısa süreli hapis cezasının adli para cezası ya da diğer seçenek yaptırımlardan birine çevrilip çevrilmemesi konusundaki takdir yetkisini keyfilik olarak algılamamak gerekir. Hâkim, kısa süreli hapis cezasını seçenek yaptırımlardan birine çevirme veya çevirmeme konusundaki yasal ve yeterli gerekçesini göstermek zorundadır. Talebin reddi halinde, maddedeki ibarelerin tekrarı ile yetinilmeyip, gerekçenin suçlunun kişiliği, sosyal ve ekonomik durumu, yargılama sürecinde duyduğu pişmanlık ve suçun işlenmesindeki özelliklere dayanması ve olay ile uyumlu olması gerekir. Aksi durumun bir bozma nedeni olduğu kabul edilmektedir."* Nitekim Yargıtay kararlarında da durum böyledir: *"Hiçbir gerekçe gösterilmeden sanık hakkında 647 sayılı kanunun 4. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilemez."* (Y.9.CD, 1981/2417E., 1981/2598K., 3.7.1981T.); *"Yasal gerekçe gösterilmeden, 647 sayılı yasanın 4. maddesinin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesinin yasaya aykırıdır."* (Y.2.CD., 1976/8113E., 1976/9104K., 27.10.1976T.

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi:

17.08.2021). Çolak, Haluk/Altun, Uğurtan, "Kısa Süreli Hapis Cezaları, Seçenekli Yaptırımlar ve İnfaz Rejimleri", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C:19, S:67, Y:2006, s. 194-195, dn. 76.

⁸⁶ Ekici Şahin, Meral/ Yemenici, Kürşat, "6763 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma", Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:13, S:1, Y:2018, s. 466-467; Çakır, Kerim, "Uzlaştırmanın Kapsamı ve Şartları", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:24, S:1, Y:2018, s. 448.

mahkemesidir. Yer itibariyle yetkili mahkeme ise CMK'nın 12/1. maddesi gereği devir olgusuna aykırı tasarrufun yapıldığı veya devir olgusunun inkâr edildiği; yani suçun işlendiği yer mahkemesidir.

Basit yargılama, iddianame mahkemesince kabul edilip kovuşturma aşamasına geçildikten sonra adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlar bakımından öngörülen bir *muhakeme türüdür*. Bu muhakeme türünde, seri muhakeme usulünde olduğu gibi katalog suç öngörülmemiştir.⁸⁷ Kanun kuyucu güveni kötüye kullanma suçunun üst sınırı olarak iki yıl hapis cezası öngördüğü için bu suçta basit yargılama usulü uygulanabilecektir. Seri muhakeme usulünün uygulanması noktasında da belirli şartlar öngörülmüştür.⁸⁸ Kanun koyucu, seri muhakeme usulünün uygulanabilmesini katalog suçlarla sınırlamıştır (CMK m. 250/1). Ayrıca basit muhakeme usulünden farklı olarak seri muhakeme usulünde takdirilik öngörülmemiştir.⁸⁹ Bu suç, ilgili hükümde belirtilen katalog suçlardan biri olarak sayılmamıştır. Bu nedenle bu suçla ilgili seri muhakeme usulü de uygulanamayacaktır.

III. DÜZENLEYENİ TARAFINDAN CİROSU YASAKLANMIŞ KAMBYO SENETLERİNİN LEHTARI TARAFINDAN CİRO EDİLMESİNİN GÜVENİ KÖTÜYE KULLANMA SUÇU İLE İLİŞKİSİ

Savunduğumuz görüşe göre düzenleyeni tarafından ciro edilmesi yasaklanan kambiyo senetlerinin lehtarı tarafından ciro edilmesi hali senedi nama yazılı hale getirmemektedir. Burada düzenleyen ile lehtar arasında senedin üçüncü bir kişiye devredilemeyeceğine ilişkin bir hukuki ilişki bulunmaktadır. Lehtarın bu ilişkiyi göz ardı edip, ciro yasağına aykırı olarak senedi üçüncü bir kişiye ciro etmesi durumunda zilyetlik olgusuna aykırı tasarrufta bulunduğu sonucuna varılacaktır. Bu açıdan lehtarın bu fiilin güveni kötüye kullanma suçu teşkil edebilmesi için ikinci bölümde genel olarak bu suçla ilgili unsurlar bakımından inceleme yapmak gerekmektedir.

Güveni kötüye kullanma suçunda failin mülkiyetinde bulunmayan bir malı devraldığı zilyetlik olgusuna aykırı tasarruflarda bulunması gerekmektedir. Bu açıdan düzenleyenin cirosunu yasaklayarak düzenlediği kambiyo senedini lehtara vermekle bu senedin mülkiyetini de devredip devretmediği hususu incelenmelidir. Yargıtay kararlarına

⁸⁷ Yılmaz, Zahit/Apiş, Özge, "Seri Muhakeme ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:26, S:1, Y:2020, s. 65; Atalay, Ayşe Özge, "Türk Ceza Muhakemesinde Seri Muhakeme Usulü ve Mukayeseli Hukuktaki Benzer Usuller", Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:19, S:2, Y:2020, s. 664.

⁸⁸ Atalay, s. 660.

⁸⁹ Yılmaz/Apiş, s. 65.

bakıldığına ise nama yazılı senetlerin devrinde senette mündemiç hakkın sahibi olabilmek için, senedin mülkiyetini karşı tarafa geçiren işlemin yapılmasının şart olduğu vurgulanmaktadır.⁹⁰ Ancak daha önce de savunulduğu üzere düzenleyeni tarafından ciro işleminin yasaklanması senedi nama yazılı hale getirmeyeceği için burada senedin mülkiyetinin devredildiğinden söz edilemeyecektir.

Çalışmanın ilk bölümünde temellendirdiğimiz üzere düzenleyenin senedin cirosunu yasaklaması, bu senedin lehtar ile aralarındaki hukuki ilişkiye bağlı olarak kullanılmasını gerektirmektedir. Senedin tedavülünün yasaklanması ise lehtarın bu senedi tahsil etmesi ile sınırlıdır. Makbuz ve senetlerin geri verilmesi bölümünde ve borçlunun hakkı başlığı altında düzenlenen 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 103. maddesine göre: *“Borcu ödeyen borçlu, bir makbuz ve borcun tamamı ödenmişse, buna ilişkin borç senedinin geri verilmesini veya iptalini isteyebilir.* Bu nedenle lehtarın senet bedelini tahsil ettikten sonra ciro yasağı sebebi ile senedi düzenleyenine iade etmesi gerekmektedir. Bilindiği üzere mülkiyet hakkı ise sahibine eşya üzerinde en geniş yetkileri sağlamakla birlikte eşyadan yararlanma, eşyayla ilgili tasarrufta bulunma ve eşyayı kullanma yetkilerini içerir.⁹¹ Ayrıca bu hak herkese karşı ileri sürülebilen bir aynı hak niteliğindedir.⁹² Ancak lehtar, cirosu yasaklı senet üzerinde devreme hakkına sahip değildir ve senetle mündemiç hakkını da herkese karşı değil sadece düzenleyenine karşı ileri sürebilmektedir. Bu yönüyle cirosu yasaklanmış kambiyo senedinin maliki halen düzenleyen olmakla birlikte lehtar, bu senedin fer'i ve dolaysız zilyedir.⁹³ Bu açıdan güveni kötüye kullanma suçunda *“başkasına ait olma”* koşulunun gerçekleştiği söylenebilir.

Çalışmanın ilk bölümünde temellendirdiğimiz kabule göre fer'i zilyet olan lehtar (fail), zilyetliği devri olgusunun temel sebebi teşkil eden sebebe aykırı tasarruflarda bulunduğu anda güveni kötüye kullanma suçunu işlemiş olacaktır. Zilyetlik olgusunun temel sebebini, cirosu yasaklanmış senedin lehtarınca tahsil edildikten sonra düzenleyene iade etmesi gerekirken bir başkasına ciro etmesi oluşturmaktadır. Bu tasarrufun kapsamını ise senedi üçüncü bir kişiye

⁹⁰ YHGK, 2017/341E., 2020/374K., 9.6.2020T; YHGK, 2014/407E., 2014/686K., 21.5.2014T. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 17.08.2021

⁹¹ Odyakmaz, Nevzat/Demiralp, Tunç, *Uygulamalı-Örneklili Hukuk Rehberi*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2000, s. 139; Şimşek, Suat, “Mülkiyet Hakkının Kapsamı, Sınırlandırma Nedenleri Ve Şartları Açısından 1982 Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi: Karşılaştırmalı Bir Analiz -I”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, C:23, S:91, Y:2010, s. 191.

⁹² Odyakmaz/Demiralp, s. 139.

⁹³ Güveni kötüye kullanma suçunda malı devralan ve devreden arasındaki zilyetlik ilişkisinin genel olarak asli-tali zilyetlik ilişkisi doğurduğu görüşü hakkında bkz. Çınar, s. 301-302; Benzer yönde bkz. YCGK, 2016/1176E., 2020/437K., 3.11.2020T. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 10.08.2021.

ciro edilmesi; yani zilyetliğin devir olgusuna aykırı davranılması oluşturmaktadır. Nitekim Yargıtay da “Sanığın katılanla akdetmiş olduğu bayilik sözleşmesi kapsamında üçüncü kişilere ciro edilmemek kaydıyla teminat maksatlı olarak almış olduğu 6 adet çeki, sözleşmedeki kayda aykırı olarak üçüncü kişilere ciro ettiği ve bu şekilde kendisine zilyetliği devrolunan çekler üzerinde devir maksadının haricinde tasarrufta bulunduğu iddia olunan olayda; Sanığın eyleminin hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma suçunu oluşturduğuna yönelik kabulde bir isabetsizlik görülmemiştir.” kabulü ile bu husustaki iradesini ortaya koymuştur.⁹⁴ Ancak söz konusu kararın karşı oyunda “Katılan ile sanık arasında yapılan bayilik sözleşmesine istinaden teminat amaçlı olarak katılan tarafından sanığa verilen çeklerin hangi durumda kullanılabilirliğine ilişkin bayilik sözleşmesine hüküm eklenmiştir. Sanığın kendisine verilen çekleri sözleşmeye aykırı şekilde kullanmış olmasının nitelikli güveni kötüye kullanma suçunu oluşturup oluşturmayacağı hususu daire çoğunluğu ile aramızdaki ihtilafın özünü oluşturmaktadır. Katılan sözü edilen çekleri, sanığa saklayıp iade etmek üzere; yani emanet olarak vermemiştir. Sözleşmede yazılı şartların oluşması halinde kullanma yetkisi vermiştir. Sanığın sözleşmeye aykırı olarak kullanıp kullanmadığı hukuki bir uyumsuzluğun konusu olduğundan sanığa yüklenen suçun unsurları oluşmamıştır. Kaldı ki, borçlusu tarafından rızaen alacaklına verilen senetlerin kullanılmış olması halinde şartları varsa ancak bedelsiz kalmış senedi kullanma suçu oluşur.⁹⁵ Bedel konusunda ise bir uyumsuzlıktan söz edilmemektedir.” denilmek suretiyle senedin sözleşmeye aykırı kullanımının hukuki bir uyumsuzluğun konusu olduğu belirtilmiştir. Ancak güven ilişkisinin güveni kötüye kullanma suçunun temeli olması karşısında senedin anlaşmaya aykırı kullanımının ceza hukukunu ilgilendirmeyeceği anlayışı, bu suçun dinamikleriyle bağdaşmamaktadır.

Doktrinde savunduğumuz bu görüşü destekler bir görüş bulunmasa da Erem/Toroslu’ya göre senet terhini suretiyle yapılmış ödünç sözleşmelerinde borcun ödenmiş olmasına rağmen senedin iade edilmeyip ciro edilmesi halinde emniyeti suiistimal suçu gündeme gelebilecektir.⁹⁶ ETCK döneminde emniyeti suiistimal suçunun bir parçasını oluşturan güveni kötüye kullanma fiili bakımından bu görüş savımızı destekler niteliktedir. Nitekim güveni kötüye kullanma suçunda korunan hukuki değerlerden biri de taraflar arasında zilyetliği devredilen malın malikine iade edileceğine dair güven duygusudur.⁹⁷ Bu

⁹⁴ Y23.CD, 2015/8119E., 2016/7293K., 6.6.2016T.
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> Erişim Tarihi: 10.08.2021.

⁹⁵ Bedelsiz senedi kullanma suçunda taraflar arasındaki anlaşmaya aykırı biçimde senedin kullanılması doğrudan bu suçun oluşmasına vücut vermeyecektir. Önemli olan senet bedelinin itfa edilmiş olması ve bu suretle bedelsiz kalmış olmasıdır. Bkz. Taş, Burak, *Bedelsiz Senedi Kullanma Suçu (TCK m. 156)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 46 vd.

⁹⁶ Erem/Toroslu, s. 619.

⁹⁷ İçer, s. 167-168.

güven duygusu, tarafların senedin ciro edilmeyeceğine yönelik iradelerini de kapsadığından ortada suç oluşturan bir fiilden bahsedilecektir.

Suçun, meslek ve sanat, ticaret veya hizmet ilişkisinin ya da hangi nedenden doğmuş olursa olsun, başkasının mallarını idare etmek yetkisinin gereği olarak tevdi ve teslim edilmiş eşya hakkında işlenmesi halinde (TCK m. 155/2) nitelikli güveni kötüye kullanma suçu söz konusu olacaktır.

Manevi unsur bakımından bir değerlendirme yapılacak olursa lehtarın, düzenleyeni iradesini bildiği ortadadır. Nitekim ciro edilemez yasağı senedin ön yüzüne ya da arkasına yazılabilmektedir. Lehtar senedi ciro ederek düzenleyenin iradesine de karşı geldiğinin farkında olmaktadır. Bu bağlamda kastın unsurları bağlamında bilme ve isteme unsurlarının gerçekleştiği sonucuna varmak yanlış olmayacaktır.

Kanuna aykırı olarak Yargıtay uygulaması ile cirosu düzenleyen tarafından yasaklanan emre yazılı kambiyo senetleri, ciro yasağı menfi emre kaydı sayılarak bu senetlerin nama yazılı senede dönüştüğü kabul edilmektedir. Ayrıca bu uygulama ile suç teşkil eden bir fiil, Yargıtay uygulaması ile suç olarak değerlendirilememektedir. Ancak kanunilik ilkesi gereğince bir fiili suç olarak düzenlemek veya suç olmaktan çıkarmak ancak kanunla gerçekleşebilecektir.

SONUÇ

Kambiyo senetlerinde, düzenleyeni tarafından “ciro edilemez” kaydı eklenmesi uygulamada sıklıkla karşılaşılan bir uygulamadır. Cirantanın senedi ciro ederken ciro yasağı öngörmesi halinde senedin akıbeti TTK’da düzenlenmişken (m. 685/2, 778/1-a, 818/1-d) düzenleyen tarafından ciro yasağı öngörülmesi durumunda senedin akıbetinin ne olacağı TTK’da düzenlenmemiştir. Doktrindeki çoğunluk görüşüne ve Yargıtay’ın istikrarlı kararlarına göre düzenleyen tarafından öngörülen ciro edilmez kaydı menfi bir emre kaydı niteliğinde değerlendirilir. Bu kaydın ise senedi emre yazılı olmaktan çıkarıp nama yazılı hale dönüştürdüğü savunulmaktadır. Ancak kanunda böyle bir sonucun doğacağı öngörülmemiştir. “Ciro edilemez kaydı” lafzen menfi emre kaydı anlamı da taşımamaktadır. Bu kaydın, *“emre yazılı değildir” ibaresini veya aynı anlamı ifade eden bir kayıt* (TTK m. 685/2) niteliğinde değerlendirilmesi hükmün amacına aykırı görünmektedir. Çünkü bu kayıt senedin emre yazılı olmaktan çıkarılmasını amaçlayan kayıtları ihtiva etmemektedir. Ayrıca bu kayıt, lehtarın ve düzenleyenin iradesine aykırı bir sonuç doğurmaktadır; çünkü senedin düzenlenmesi anında hem düzenleyen hem de lehtar senedin ciro edilmeyeceği kaydıyla iradelerini ortaya koymuştur. Savunduğumuz bu görüşün güveni kötüye kullanma suçu bakımından önemi ise senedin ciro edilmesini yasaklayarak tedavül kabiliyetini engellemeye yönelik düzenleyenin iradesi karşısında, lehtarın *“başkasına ait olup da, muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyedliği kendisine devredilmiş olan mal*

üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak, zilyedliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunma” (TCK m. 155/1) şeklindeki fiilin suç teşkil etmesidir. Fer’i zilyet olan lehtar (fail), zilyetliği devir olgusunun temel sebebine aykırı tasarrufta bulunduğu anda güveni kötüye kullanma suçunu işlemiş olacaktır. Zilyetlik olgusunun temel sebebini, cirosu yasaklanmış senedin lehtarınca tahsil edildikten sonra düzenleyene iade etmesi gerekirken bir başkasına ciro etmesi oluşturmaktadır.

Yargıtay uygulamasında cirosu düzenleyen tarafından yasaklanan emre yazılı kambiyo senetlerinin lehtar tarafından ciro edilmesi halinde ciro yasağı, menfi emre kaydı sayılmaktadır. Yargıtay bu senetlerin nama yazılı senede dönüştüğü kabul edilmektedir. Suç teşkil eden bir fiil, Yargıtay’ın söz konusu uygulaması ile cezalandırılmamaktadır. Kanunilik ilkesi gereğince bir fiili suç olarak düzenlemek veya suç olmaktan çıkarmak ancak kanunla gerçekleşebilir. Kanaatimizce olması gereken hukuk bağlamında Yargıtay’ın, düzenleyeni tarafından cirosu yasaklanan senetlerde bu yasağın kapsamını tartışması ve gerekçeli olarak bir sonuca ulaşması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Artuk, M. Emin/Gökçen, Ahmet/Alşahin, M. Emin/Çakır, Kerim, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020, 14. Baskı.

Atalay, Ayşe Özge, “Türk Ceza Muhakemesinde Seri Muhakeme Usulü Ve Mukayeseli Hukuktaki Benzer Usuller”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:19, S:2, Y:2020, ss, 653-732.

Aydın, Firuze, Kambiyo Senetlerinde Temlik Ciroosu, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya, 2020.

Bakıcı, Sedat, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri Cilt 1*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.

Balci, Umut, Türk Hukukunda Güveni Kötüye Kullanma Suçları, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2019.

Bayraktar, Köksal/Yıldız, Kemal/Aksoy, Retornaz Eylem/Akyürek, Güçlü/Sonay Evik, Vesie/Evik, Ali Hakan/Kangal, Zeynel T./Memiş Kartal, Pınar/Sınar, Hasan/Altunç, Sinan/ Aytekin İnceoğlu, Asuman/Bostancı Bozbayındır, Gülşah/Erman, Barış, *Özel Ceza Hukuku Cilt IV, Malvarlığına Karşı Suçlar*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2018.

Bilgili, Fatih, “Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun Bonoda “Ciro Edilemez” Kaydına İlişkin 2007/202 No’lu Kararı Üzerine Bir Değerlendirme”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C:21, S:78, Y:2008, ss. 29-36.

Bilgili, Fatih, Demirkapı Ertan, *Kıymetli Evrak Hukuku*, Dora Yayıncılık, Bursa, 2018, 9. Baskı.

Bozkurt, Tamer, *Kıymetli Evrak Hukuku*, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.

Centel, Nur/Zafer Hamide/Çakmut Özlem, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt:I*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2017, 4. Bası.

Çakır, Kerim, “Uzlaştırmanın Kapsamı Ve Şartları”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C:24, S:1, Y:2018, ss. 446-452.

Çınar, Çağatay, *Güveni Kötüye Kullanma Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.

Çolak, Haluk/Altun, Uğurtan, “Kısa Süreli Hapis Cezaları, Seçenekli Yaptırımlar Ve İnfaz Rejimleri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C:19, S:67, Y:2006, ss. 163-229.

Coşkun, Mahmut, *Hukuki ve Cezai Yönleriyle Kıymetli Evrak Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, 6. Baskı.

Doğan, Özgür, “Tüketici Senetleri”, Ankara Barosu Dergisi, C:76, S:2, Y:2018, ss. 111-141.

Dönmezer, Sulhi, *Ceza Hukuku Özel Kısım – Kişilere Ve Mala Karşı Cürümler*, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1997, 12. Baskı.

Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku – Cilt II*, Der Yayınları, İstanbul, 2019, 14. Baskı.

Durgut, Ramazan, *Kıymetli Evrak Hukuku*, İstanbul Üniversitesi Açık Ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Ders Notu, [Http://Auzefkitap.İstanbul.Edu.Tr/Kitap/Hukukburo_Ao/K%C4%Blymetlievrakhukuku.Pdf](http://Auzefkitap.İstanbul.Edu.Tr/Kitap/Hukukburo_Ao/K%C4%Blymetlievrakhukuku.Pdf) Erişim Tarihi: 2.3.2021.

Ekici Şahin, Meral/Yemenici, Kürşat, “6763 Sayılı Kanunla Yapılan Değişiklikler Işığında Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:13, S:1, Y:2018, ss. 445-507.

Elmalıca, Hasan, *Öğretide ve Uygulamada Güveni Kötüye Kullanma Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019.

Erem, Faruk, *Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku – Cilt: I (Özel Hükümler)*, Seçkin Kitabevi, Ankara, 1985, 3. Baskı.

Erem, Faruk/Toroslu, Nevzat, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Savaş Yayınları, Ankara, 1987, 5. Baskı.

Eriş, Gönen, *Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre: Kıymetli Evrak: Poliçe - Bono - Çek - Makbuz Senedi – Varant*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2016, 2. Baskı.

Gökçen, Ahmet/Balci, Murat/Pamuk, Gülfem/İçer, Zafer/Çakır, Kerim/Öztürk, Nurten/Apış, Özge/Ünal, Ertuğrul/Gültekin Diken, Nil Melek/Yılmaz, Zahit/Erdin, Selim/Şenerdoğan, Büşra, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

Hacıömeroğlu, Abdülhamid Oğuzhan, *Kıymetli Evrak Hukukunda Ciro*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010.

Heinrich, Bernd, *Ceza Hukuku Genel Kısım - I (Cezalandırılabilirliğin Temel Esasları – Tamamlanmış ve Teşebbüs Edilen Suçlarda Suçun Yapısı)*, (Ed. Yener Ünver), Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.

İçer, Zafer, *Güveni Kötüye Kullanma Suçu (M. 155)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

Kayar, İsmail, *Ticaret Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, 5. Baskı.

Kendigelen, Abuzer, *Çek Hukuku*, Arıkan Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2007, 4. Baskı.

Koca, Mahmut/Üzülmez, İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2017, 4. Baskı.

Meraklı, Serkan, “Güveni Kötüye Kullanma Suçu (Tck M. 155)”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C:11, Özel Sayı, Y:2010, Ss. 1657-1713.

Odyakmaz, Nevzat/Demiralp, Tunç, *Uygulamalı-Örnekli Hukuk Rehberi*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2000.

Özgenç, İzzet, *Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002.

Öztan, Fırat, *Kıymetli Evrak Hukuku*, Turhan Kitabevi, Ankara 1997, 2. Baskı.

Parlar, Ali/Hatipoğlu, Muzaffer, *Açıklamalı-Yeni İctihatlarla 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Yorumu – Cilt 3*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2010, 3. Baskı.

Proroy, Reha/Tekinalp, Ünal, *Kıymetli Evrak Hukuku Esasları*, Vedat Kitapçılık, Ankara, 2018, 22. Baskı.

Pulaşlı, Hasan, *Kıymetli Evrak Hukukunun Esasları*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, 7. Baskı.

Sarsıkoğlu, Şenel, *Güveni Kötüye Kullanma Suçu ve Benzer Suçlarla Karşılaştırılması*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.

Soykan, İsmail Cem, “Kambiyo Senedinin Cirounun Düzenleyen Tarafından Yasaklanması”, *İstanbul Hukuk Mecmuası*, C:77, S:1, Y:2019, ss. 241-265.

Sümer, Reha, “Muhafaza Görevini Kötüye Kullanma Suçu”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, C:21, S: 75, Y:2008, ss. 109-137.

Şimşek, Suat, “Mülkiyet Hakkının Kapsamı, Sınırlandırma Nedenleri Ve Şartları Açısından 1982 Anayasası Ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi: Karşılaştırmalı Bir Analiz -I”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, C:23, S:91, Y:2010, ss. 181-228.

Taş, Burak, *Bedelsiz Senedi Kullanma Suçu (TCK M. 156)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021

Tezcan, Durmuş/Erdem, M. Ruhan/Önok, R. Murat, *Ceza Özel Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, 15. Baskı.

Ülgen, Hüseyin/Helvacı, Mehmet/Kaya, Arslan/Nomer Ertan, N. Füsün, *Kıymetli Evrak Hukuku*, Vedat Kitapçılık, Ankara, 2019, 11. Baskı.

Yerdelen, Erdal, *Cezanın Belirlenmesi (Türk Ve Alman Uygulaması)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.

Yerdelen, Erdal, *Türk Ceza Hukuku Yaptırımları Ve İnfazı*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.

Yılmaz, Zahit/Apiş, Özge, “Seri Muhakeme Ve Basit Yargılama Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, C:26, S:1, Y:2020, ss. 62-106.

Zafer, Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler (TCK m.1-75)*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2019, 7. Bası.

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>

